

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 2 czerwca 2016 r.

Pozycja 25

POSTANOWIENIE

z dnia 25 maja 2016 r.

Sygn. akt P 8/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący

Leon Kieres – sprawozdawca

Julia Przyłębska

Andrzej Rzepliński

Piotr Tuleja,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 maja 2016 r., połączonych:

- 1) trzech pytań prawnych Sądu Rejonowego w S. o stwierdzenie, „czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z dnia 30 listopada 2009 r.) w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r., w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 2002 r.) jest zgodne z art. 2, art. 7 w zw. z art. 9 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z uwagi na naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego”,
- 2) pytania prawnego Sądu Rejonowego w R. o stwierdzenie, „czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz. U. z dnia 30 listopada 2009 roku) w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r., w szczególności przepisu art. 14 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 2002 r.) jest zgodne z art. 2, art. 7 w zw. z art. 9 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z uwagi na naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego”,
- 3) pytania prawnego Sądu Rejonowego w M. o stwierdzenie, „czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz. U. z dnia 30 listopada 2009 roku) w zakresie, w jakim zawiera ona przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, w szczególności przepisu art. 6 ust. 1 tej ustawy, z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z tej dyrektywy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia

2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z dnia 31 grudnia 2002 roku) jest zgodne z art. 2, art. 7 w zw. z art. 9 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – wobec naruszenia konstytucyjnego trybu ustawodawczego”,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638, z 2001 r. Nr 98, poz. 1070, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417, z 2009 r. Nr 56, poz. 459 i Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654) **w związku z art. 134 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym** (Dz. U. z 2016 r. poz. 293) **umorzyć postępowanie.**

UZASADNIENIE

I

1. Sąd Rejonowy w S. II Wydział Karny w postanowieniu z grudnia 2014 r. zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, czy uchwalenie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, ze zm.; dalej: u.g.h.) w zakresie, w jakim zawiera przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 204 z 21.07.1998, s. 37; dalej: dyrektywa 98/34/WE), w szczególności art. 14 u.g.h., z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z dyrektywy 98/34/WE i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039; dalej: rozporządzenie), jest zgodny z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji – z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

Pytanie prawne zostało sformułowane na tle następującego stanu faktycznego i prawnego. Przed pytającym sądem toczy się postępowanie karne skarbowe przeciwko osobie fizycznej w sprawie o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 107 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, ze zm.; dalej: k.k.s.), polegającego na urządzaniu i prowadzeniu gier na automatach poza kasynami gry, bez odpowiedniej koncesji lub zezwolenia.

W ocenie Sądu Rejonowego w S., art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 u.g.h. zostały uchwalone bez zachowania trybu określonego w dyrektywie 98/34/WE i rozporządzeniu, a w konsekwencji z pominięciem istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej. Dlatego zostały naruszone art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji.

2. Sąd Rejonowy w S. II Wydział Karny w postanowieniu z grudnia 2014 r. zwrócił się do Trybunału z pytaniem prawnym, czy uchwalenie u.g.h. w zakresie, w jakim zawiera przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE, w szczególności art. 14 u.g.h., z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z dyrektywy 98/34/WE i rozporządzenia, jest zgodny z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji – z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

Pytanie prawne zostało sformułowane na tle następującego stanu faktycznego i prawnego. Przed pytającym sądem toczy się postępowanie karne skarbowe przeciwko osobie fizycznej w sprawie o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 107 § 1

w związku z art. 6 § 2 k.k.s., polegającego na urządzaniu i prowadzeniu gier na automatach poza kasynami gry, bez odpowiedniej koncesji lub zezwolenia.

W ocenie Sądu Rejonowego w S., art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 u.g.h. zostały uchwalone bez zachowania trybu określonego w dyrektywie 98/34/WE i rozporządzeniu, a w konsekwencji z pominięciem istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej. Dlatego zostały naruszone art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji.

3. Sąd Rejonowy w S. II Wydział Karny w postanowieniu z grudnia 2014 r. zwrócił się do Trybunału z pytaniem prawnym, czy uchwalenie u.g.h. w zakresie, w jakim zawiera przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE, w szczególności art. 14 u.g.h., z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z dyrektywy 98/34/WE i rozporządzenia, jest zgodny z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji – z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

Pytanie prawne zostało sformułowane na tle następującego stanu faktycznego i prawnego. Przed pytającym sądem toczy się postępowanie karne skarbowe przeciwko osobie fizycznej w sprawie o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 107 § 1 w związku z art. 6 § 2 k.k.s., polegającego na urządzaniu i prowadzeniu gier na automatach poza kasynami gry, bez odpowiedniej koncesji lub zezwolenia.

W ocenie Sądu Rejonowego w S., art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 u.g.h. zostały uchwalone bez zachowania trybu określonego w dyrektywie 98/34/WE i rozporządzeniu, a w konsekwencji z pominięciem istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej. Dlatego zostały naruszone art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji.

4. Sąd Rejonowy w R. X Wydział Karny w postanowieniu ze stycznia 2015 r. zwrócił się do Trybunału z pytaniem prawnym, czy uchwalenie u.g.h. w zakresie, w jakim zawiera przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE, w szczególności art. 14 u.g.h., z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z dyrektywy 98/34/WE i rozporządzenia, jest zgodny z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji – z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

Pytanie prawne zostało sformułowane na tle następującego stanu faktycznego i prawnego. Przed pytającym sądem toczy się postępowanie karne skarbowe przeciwko osobie fizycznej w sprawie o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 107 § 1 w zbiegu z art. 6 § 2 w związku z art. 9 § 3 k.k.s., polegającego na urządzaniu i prowadzeniu gier na automatach poza kasynami gry, bez odpowiedniej koncesji lub zezwolenia.

W ocenie Sądu Rejonowego w R., art. 14 ust. 1 u.g.h. został uchwalony bez zachowania trybu określonego w dyrektywie 98/34/WE i rozporządzeniu, a w konsekwencji z pominięciem istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej. Dlatego zostały naruszone art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji.

5. Sąd Rejonowy w M. II Wydział Karny w postanowieniu ze stycznia 2015 r. zwrócił się do Trybunału z pytaniem prawnym, czy uchwalenie u.g.h. w zakresie, w jakim zawiera przepisy techniczne w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE, w szczególności art. 6 ust. 1 u.g.h., z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającego z dyrektywy 98/34/WE i rozporządzenia, jest zgodny z art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji – z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego.

Pytanie prawne zostało sformułowane na tle następującego stanu faktycznego i prawnego. Przed pytającym sądem toczy się postępowanie karne skarbowe przeciwko osobom fizycznym w sprawie o popełnienie czynu zabronionego określonego w art. 107 § 1 k.k.s., polegającego na urządzaniu i prowadzeniu gier na automatach poza kasynami gry, bez odpowiedniej koncesji lub zezwolenia.

W ocenie Sądu Rejonowego w M., art. 6 ust. 1 u.g.h. został uchwalony bez zachowania trybu określonego w dyrektywie 98/34/WE i rozporządzeniu, a w konsekwencji z pominięciem istotnego elementu krajowej procedury ustawodawczej. Dlatego zostały naruszone art. 2, art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji.

6. W piśmie z 17 lutego 2016 r. stanowisko zajął Prokurator Generalny, wnosząc o umorzenie postępowania ze względu na zbędność wydania wyroku.

Zdaniem Prokuratora Generalnego, poruszone w pytaniach prawnych zagadnienie konstytucyjne zostało rozstrzygnięte przez Trybunał w wyroku z 11 marca 2015 r., sygn. P 4/14, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 30. Sąd konstytucyjny wypowiedział się już ostatecznie i z mocą powszechnie obowiązującą o skutkach braku notyfikowania Komisji Europejskiej przepisów prawa krajowego, które mają charakter techniczny. Dlatego postępowanie powinno być w tym wypadku umorzone jako zbędne.

7. Marszałek Sejmu nie przedstawił stanowiska w sprawie.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Przystępując do rozpoznania sprawy, Trybunał uwzględnił, że 30 sierpnia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.). Ustawa ta została kilkakrotnie znowelizowana, m.in. ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. U. poz. 2217; dalej: ustawa nowelizująca z 22 grudnia 2015 r.), która weszła w życie z dniem ogłoszenia, tj. 28 grudnia 2015 r. Ustawa nowelizująca z 22 grudnia 2015 r. – w zakresie odnoszącym się do merytorycznego rozpoznawania spraw – zmieniła liczne przepisy regulujące postępowanie przed TK.

Zgodnie z art. 134 pkt 3 ustawy o TK z 2015 r., w sprawach wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy o TK z 2015 r. w postępowaniu przed Trybunałem – jeżeli zachodzą przesłanki umorzenia postępowania – stosuje się przepisy dotychczasowe, czyli przepisy ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Przepis ten ma zastosowanie w każdej sprawie toczącej się przed Trybunałem bez względu na to, czy została wszczęta na podstawie wniosku, pytania prawnego czy też skargi konstytucyjnej. Według dotychczasowego, jednolitego orzecznictwa TK na tle tego przepisu, do rozpoznania spraw wszczętych w okresie obowiązywania ustawy o TK z 1997 r., a niezakończonych przed 30 sierpnia 2015 r. – w wypadku gdy zachodzą przesłanki umorzenia postępowania – mają zastosowanie wszystkie przepisy proceduralne wynikające z ustawy o TK z 1997 r., a nie tylko te, które określają ujemną przesłankę procesową (zob. wyroki pełnego składu TK z: 7 października 2015 r., sygn. K 12/14, OTK ZU nr 9/A/2015, poz. 143; 14 października 2015 r., sygn. Kp 1/15, OTK ZU nr 9/A/2015, poz. 147; 4 listopada 2015 r., sygn. K 1/14, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 163; postanowienia pełnego składu TK z: 28 października 2015 r., sygn. P 6/13, OTK ZU nr 9/A/2015, poz. 161; 3 listopada 2015 r., sygn. SK 64/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 169; 3 listopada 2015 r., sygn. K 32/14, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 166).

Ustawa nowelizująca z 22 grudnia 2015 r. zawierała art. 2 regulujący sytuacje intertemporalne we wszystkich sprawach wniesionych do Trybunału przed jej wejściem w życie. W wyroku z 9 marca 2016 r., sygn. K 47/15 (OTK ZU nr A/2016, poz. 2), Trybunał stwierdził niekonstytucyjność tej ustawy w całości ze względu na tryb jej uchwalenia, a także

– w punkcie 16 lit. b sentencji – stwierdził niezgodność jej art. 2, nakazującego co do zasady stosowanie jej przepisów do wszystkich spraw, w których postępowanie zostało wszczęte przed dniem wejścia w życie tej ustawy, z art. 2 Konstytucji. Skutkiem orzeczenia TK jest powrót do stanu prawnego nieuwzględniającego zmian wprowadzonych przez zakwestionowaną ustawę nowelizującą z 22 grudnia 2015 r. Już ten argument sam przez się – niezależnie od relacji dwóch przepisów przejściowych: art. 134 pkt 3 ustawy o TK z 2015 r. oraz art. 2 ustawy nowelizującej z 22 grudnia 2015 r. – przesądza, że sprawy, które zostały wniesione do Trybunału przed wejściem w życie ustawy o TK z 2015 r., w wypadku kiedy zachodzą przesłanki umorzenia postępowania, muszą być rozpatrywane na podstawie przepisów ustawy o TK z 1997 r.

Można jednak zauważyć, że nawet jeśli konstytucyjność art. 2 ustawy nowelizującej z 22 grudnia 2015 r. nie została zakwestionowana, w sprawach wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy o TK z 2015 r., w wypadku których zachodziły przesłanki umorzenia postępowania, należałoby uwzględnić przepisy ustawy o TK z 1997 r. Art. 2 ustawy nowelizującej z 22 grudnia 2015 r. rozstrzygał bowiem, że jeśli do wejścia w życie tej ustawy Prezes Trybunału zawiadomił uczestników postępowania o przekazaniu wniosku, pytania prawnego lub skargi do rozpoznania przez skład orzekający, zastosowanie miała znajdować zasada dalszego działania prawa dawnego, a zgodnie z art. 134 pkt 3 ustawy o TK z 2015 r. do wyróżnionej wcześniej kategorii spraw należy stosować ustawę o TK z 1997 r.

2. Zgodnie z art. 193 Konstytucji: „Każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem”. Unormowanie to znajduje swoje odzwierciedlenie również w art. 3 i art. 32 ust. 3 ustawy TK z 1997 r. Powyższe przepisy wskazują warunki wniesienia oraz merytorycznego rozpoznania pytania prawnego.

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wyjaśniał treść i znaczenie przesłanek pytania prawnego, od spełnienia których zależy dopuszczalność merytorycznego rozpoznania sprawy. Niespełnienie którejkolwiek z nich jest formalną przeszkodą kontroli konstytucyjności zaskarżonych norm, zobowiązującą Trybunał do umorzenia postępowania (zob. – zamiast wielu – wyrok TK z 21 czerwca 2011 r., sygn. P 26/10, OTK ZU nr 5/A/2011, poz. 43). Niezależnie od wymagań o charakterze szczegółowym, właściwych dla pytań prawnych, każdy wniosek, pytanie prawne czy skarga konstytucyjna powinny spełniać podstawowe wymagania formalne pism procesowych przewidziane w art. 32 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. Należą do nich m.in. sformułowanie zarzutu niezgodności zakwestionowanego aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą (pkt 3) oraz uzasadnienie postawionego zarzutu, z powołaniem dowodów na jego poparcie (pkt 4).

3. Problem konstytucyjny, z jakim zwróciły się do Trybunału sądy, został już rozstrzygnięty przez TK w wyroku pełnego składu z 11 marca 2015 r. (sygn. P 4/14, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 30). W wyroku tym Trybunał stwierdził zgodność m.in. art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, ze zm.; dalej: u.g.h.) z art. 2 i art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji oraz art. 20 i art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. TK wyjaśnił, że notyfikacja tzw. przepisów technicznych nie stanowi elementu konstytucyjnego trybu ustawodawczego. Żaden z przepisów konstytucyjnych nie odnosi się bowiem do tej kwestii. Zdaniem Trybunału, „dochowanie czy też niedochowanie procedury notyfikacyjnej nie ma wpływu na ocenę dochowania konstytucyjnego trybu stanowienia ustawy. Trybunał Konstytucyjny uznał tym samym, że brak notyfikacji projektu ustawy o grach hazardowych nie stanowił naruszenia

takich reguł stanowienia ustaw, które mają swoje wyraźne źródło w przepisach Konstytucji i które dotyczyłyby w sensie treściowym konstytucyjnego trybu ustawodawczego”. Jednocześnie, „brak notyfikacji kwestionowanych przepisów art. 14 ust. 1 i art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy o grach hazardowych nie stanowi takiego naruszenia pozakonstytucyjnej procedury ustawodawczej, które byłoby równoznaczne z naruszeniem art. 2 i art. 7 Konstytucji. (...) można bowiem przyjąć, że każde, choćby potencjalne, uchybienie proceduralne, stanowi zawsze podstawę do stwierdzenia niekonstytucyjności aktu normatywnego i prowadzi w rezultacie do utraty przez ten akt mocy obowiązującej”.

4. W pytaniu prawnym Sądu Rejonowego w M. został zaskarżony także art. 6 ust. 1 u.g.h., jednak zarzut niekonstytucyjności odniesiony do tego przepisu jest w istocie tożsamy z zarzutem sformułowanym wobec art. 14 ust. 1 u.g.h. W stosunku do obu przepisów wszystkie pytające sądy upatrują naruszenia wymogów trybu ustawodawczego przez niedopełnienie obowiązku notyfikacji.

5. Trybunał postanowił, że ponowne merytoryczne orzekanie o tym samym problemie prawnym, który został już ostatecznie rozstrzygnięty w sprawie o sygn. P 4/14, jest zbędne. Pytające sądy nie przedstawiły nowych argumentów, okoliczności i dowodów, które pozwalałyby na odmienną ocenę konstytucyjności braku notyfikacji art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 u.g.h. Postępowanie zostało zatem umorzono na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 1997 r. w związku z art. 134 pkt 3 ustawy o TK z 2015 r.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Zdanie odrębne

sędziego TK Julii Przyłębskiej
do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 25 maja 2016 r., sygn. akt P 8/15

Na podstawie art. 99 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293) zgłaszam zdanie odrębne do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt P 8/15.

Zdanie odrębne uzasadniam następująco:

1. Skład orzekający w niniejszej sprawie jest niezgodny z przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK), zmienionej ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2217; dalej: ustawa o zmianie ustawy o TK).

2. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 9 marca 2016 r. wydane w sprawie o sygn. K 47/15 nie weszło w życie, dlatego tryb postępowania przed Trybunałem nadal reguluje ustawa o TK w kształcie określonym ustawą o zmianie ustawy o TK, która nie utraciła mocy obowiązującej.

3. Art. 190 ust. 3 *in principio* Konstytucji stanowi, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4. Art. 190 ust. 2 zdanie pierwsze Konstytucji stanowi, że ogłoszenie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego następuje w organie urzędowym, w którym będący przedmiotem orzeczenia akt normatywny był ogłoszony. Dopiero na skutek opisanej w art. 190 ust. 2 Konstytucji publikacji orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie (*vide*: art. 190 ust. 3 *in principio* Konstytucji) i wywołuje skutki derogacyjne w nim przewidziane.

5. Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o TK, w niniejszej sprawie Trybunał powinien orzekać w składzie siedmiu sędziów Trybunału (art. 2 ust. 1 zdanie drugie ustawy o zmianie ustawy o TK w związku z art. 44 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o TK w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy o TK).